

SESIUNEA 4 - NE IMAGINĂM SOLUȚII ȘI ALEGEM UNA (50 MIN)

Obiectiv

Elevii generează un număr mare de soluții pentru problema aleasă, fără evaluare prematură, analizează soluțiile folosind criterii clare (RIIR rapidă, îndrăzneță, de impact, realizabilă) și aleg o soluție pe care o pot pune în practică.

Până la finalul sesiunii:

- elevii ies din gândirea de tip „nu se poate”;
- generează multe soluții, inclusiv idei neobișnuite;
- înțeleg diferența dintre a imagina și a alege;
- analizează soluțiile folosind criteriile RIIP;
- aleg o soluție concretă

Sesiunea pe scurt

În această sesiune deschizi intenționat spațiul imaginației. După ce problema a fost clar formulată și validată, îi inviți pe elevi să își permită să gândească liber: cum ar putea fi rezolvată această problemă? Ce ar fi posibil dacă nu s-ar opri imediat la limitele cunoscute?

În prima parte a sesiunii, pui accentul pe **cantitate, nu pe calitate**. Le oferi elevilor un cadru sigur în care ideile neobișnuite, exagerate sau aparent imposibile sunt binevenite, pentru că ele deschid direcții noi de gândire. Rolul tău este să protejezi acest spațiu, să oprești evaluarea prematură și să încurajezi curajul de a propune.

Abia după această etapă de imaginație liberă îi ajuți pe elevi să revină la realitate și să analizeze soluțiile propuse folosind criterii clare (RIIP). Îi ghidezi să aleagă conștient o soluție care poate fi pusă în practică în contextul lor, chiar dacă nu este perfectă.

Prin această sesiune, îi sprijini pe elevi să înțeleagă că schimbarea pornește din curajul de a imagina, dar se construiește prin alegeri asumate și pași posibili.

Cadru teoretic & metodologic

Sesiunea 4 lucrează cu **două tipuri de gândire**, care trebuie păstrate separate:

- **gândirea divergentă** – generarea liberă de idei, fără evaluare;
- **gândirea convergentă** – analiza și alegerea unei soluții.

Separarea acestor momente este esențială. Dacă evaluarea apare prea devreme, creativitatea se blochează. Dacă imaginația nu este urmată de criterii, procesul rămâne la nivel de idei.

Criteriile RIIP îi ajută pe elevi să facă trecerea de la „ar fi frumos” la „putem începe”, fără a pierde motivația. Ele susțin luarea deciziilor argumentate și dezvoltă gândirea critică aplicată.

Rolul tău în această sesiune este să **protejezi spațiul creativ**, să oprești evaluarea prematură și să ghidezi alegerea prin întrebări, nu prin soluții.

Materiale (pentru 25-30 elevi)

- post-it-uri (o culoare pentru idei);
- coli mari / flipchart;
- markere;
- criteriile RIIR (rapidă, îndrăzneță, de impact, realizabilă) afișate vizibil (flipchart / slide).

Pregătirea profesorului (înainte de oră)

- Reamintește-ți regula-cheie: mai întâi generăm, apoi alegem.
- Intră în sesiune cu o atitudine de curiozitate, nu de verificare.
- Alege un singur exercițiu de activare creativă (nu mai multe).
- Pregătește întrebările-stimulus pentru brainstorming.
- Anticipează tendința elevilor de a evalua ideile prea devreme și pregătește formulări de tipul:
 - ★ „Păstrăm ideea, nu o analizăm încă.”
 - ★ „Acum imaginăm, nu alegem.”
- Pregătește criteriile RIIP și decide cum le vei explica pe scurt.
- Intră în sesiune cu disponibilitate pentru energie, zgomot și idei „ciudate” – sunt semne că procesul funcționează.

Timp	Pas	Instrucțiunile profesor	Materiale
5 min	Rutină de început	Leagă sesiunea de S3: „Data trecută am formulat probleme pornind din ce am observat. Azi le privim mai atent.” Reamintește: fără vină, fără soluții încă.	-
10 min	O lume fără problemă	Deschide imaginația cu întrebări de tip „ce-ar fi dacă...”, fără comentarii sau evaluări: – Cum ar arăta lucrurile dacă problema nu ar exista? – Ce s-ar schimba pentru oameni? – Cum s-ar simți comunitatea? Notează ideile așa cum apar, fără să le discuți.	Harta, post-it-uri
15 min	Brainstorming de soluții (out of the box)	Explică-le elevilor că urmează să genereze cât mai multe soluții pentru problema aleasă. Reamintește: „Nu analizăm, nu comentăm, nu spunem «nu se poate».” Dacă simți că e nevoie, stimulează gândirea cu întrebări de tip: – Ce soluție ați propune dacă ați fi ministru? – Ce ați face dacă ați câștiga la loto? – Ce ați face cu o echipă de 100 de oameni? – Ce soluție ar propune un extraterestru? – Ce ar face Harry Potter / un personaj îndrăgit? – Cum ați explica soluția unui copil de 5 ani? – Care ar fi cea mai simplă soluție? Dar cea mai nebunească?	-
10 min	Analiza soluțiilor – RIIR	Marchează clar tranziția: „Ne oprim din imaginat și ne uităm la ce avem.” Afișează criteriile RIIP și explică-le pe scurt: – Rapidă – Îndrăzneță – De impact – Realizabilă Roagă fiecare echipă să se uite la soluțiile propuse și să le analizeze prin prisma acestor criterii. Ghidează prin întrebări, nu prin vot emoțional.	-
5 min	Alegerea soluției	Ghidează echipele să aleagă o soluție pe care o vor duce mai departe. Reamintește mesajul-cheie: „Nu alegem soluția perfectă, ci pe cea pe care o putem începe.” Dacă apar blocaje, revino la RIIR	-

Tips & Tricks pentru profesori

Protejează spațiul creativ.

➔ Dacă apar comentarii de tipul „nu se poate”, „e prea greu” sau „nu avem resurse”, oprește procesul și reamintește regula:

★ *„Acum producem idei. Alegerea vine mai târziu.”*

Normalizează ideile exagerate sau „imposibile”.

➔ Validează-le ca parte firească a procesului:

★ *„E o idee bună pentru etapa asta.”*

Ideile neobișnuite pot ascunde variante adaptabile mai târziu.

Separă clar imaginarea de alegere.

➔ Marchează verbal tranziția:

★ *„Ne oprim din imaginat și trecem la analiză.”*

Această delimitare îi ajută pe elevi să nu amestece evaluarea cu creativitatea.

Folosește energia clasei ca indicator de ritm.

➔ dacă energia scade schimbă perspectiva cu o întrebare „ce-ar fi dacă...?”

➔ dacă energia devine haotică încetinește și structurează: „Ne uităm la ce avem.”

Evită votul emoțional.

➔ Când elevii tind să aleagă soluția „cea mai cool”, revino la criteriile RIIP și întreabă:

★ *„Care soluție bifează cele mai multe criterii?”*

Tips & Tricks pentru profesori

Ajută elevii să nu se blocheze în lipsa resurselor.

➔ La afirmații de tipul „nu avem bani / nu depinde de noi”, întreabă:

★ „Ce parte din asta țiine totuși de voi?”

★ „Ce am putea începe chiar acum?”

Protejează ideile minoritare.

➔ Dacă o idee valoroasă este acoperită de voci mai puternice, readu-o în discuție:

★ „Am auzit o idee interesantă mai devreme. O mai luăm o dată?”

Reamintește mesajul-cheie al sesiunii.

★ „Nu alegem soluția perfectă, ci pe cea pe care o putem începe.”